

Warszawa, dnia 06 października 2020 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
PODSEKRETARZ STANU
Jan Sarnowski

PT8.812.13.2020

Pan
Adam Abramowicz
Rzecznik Małych i Średnich
Przedsiębiorców
ul. Wilcza 46
00-679 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku,

Nawiązując do przedstawionych przez Polską Izbę Motoryzacji wątpliwości odnośnie prawidłowego fakturowania i rozliczania należności w podatku dochodowym i podatku od towarów i usług w kontekście ulgi na złe długi uprzejmie wyjaśniam.

Ad 1

W jaki sposób podmiot naprawczy winien skorzystać z prawa do skorygowania obciążenia podatkiem VAT (ulgi na złe długi w podatku VAT) oraz prawa do skorygowania podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym (ulga na złe długi w podatku dochodowym) w związku z niedopłatą odszkodowania, mając na uwadze, że ewentualne wystawienie faktury korygującej może uniemożliwić dochodzenie roszczeń na drodze sądowej?

Należy zauważyć, że rozpatrywanie spraw z zakresu odpowiedzialności odszkodowawczej między Ubezpieczonym, Ubezpieczycielem i podmiotem wykonującym naprawę uszkodzonego pojazdu, jak również wynikłych na tym gruncie sporów cywilnych, nie leży w kompetencjach Ministerstwa Finansów.

Niemniej jednak, należy wskazać, że stosownie do art. 26i ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1387 z późn. zm.) ustawy PIT, podstawa obliczenia podatku może być zmniejszona o zaliczaną do przychodów należnych wartość wierzytelności o zapłatę świadczenia pieniężnego, która nie została uregulowana lub zbyta, przy czym zmniejszenia dokonuje się w zeznaniu podatkowym składanym za rok podatkowy, w którym upłynęło 90 dni od dnia upływu terminu zapłaty określonego na fakturze (rachunku) lub w umowie.

Zatem podatnikowi będącemu wierzycielem przysługuje prawo do zmniejszenia podstawy obliczenia podatku o zaliczaną do przychodów należnych wartość wierzytelności, co oznacza, że jest to działanie o charakterze dobrowolnym, a nie obligatoryjnym. Jeżeli z różnych przyczyn, np. potencjalnych komplikacji wynikających na gruncie roszczeń cywilnych o zapłatę, zastosowanie ulgi na złe długi nie leży w interesie podatnika będącego wierzycielem, nie musi on korzystać z tej preferencji.

Natomiast w przypadku podatnika będącego dłużnikiem, ma on obowiązek dokonać doliczenia do podstawy opodatkowania kwoty zaliczanej do kosztów uzyskania przychodów, odpowiadającej wartości nieuregulowanego zobowiązania (art. 26i ust. 1 pkt 2 ustawy PIT).

Przepisy ustawy PIT nie pozostawiają więc dłużnikowi swobody w zakresie stosowania ulgi na złe, tak jak w przypadku sytuacji wierzyciela. Jednakże odpowiedzialność dłużnika została ograniczona do wartości zobowiązania która może podlegać zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 48 ustawy PIT nie uważa się za koszty uzyskania przychodów strat powstałych w wyniku utraty lub likwidacji samochodów oraz kosztów ich remontów powypadkowych, jeżeli samochody nie były objęte ubezpieczeniem dobrowolnym.

Natomiast w zakresie podatku od towarów i usług przepisy stanowią, że podmiot wykonujący usługę naprawy samochodu wystawia fakturę właścicielowi pojazdu. W sytuacji gdy Ubezpieczyciel nie zwraca pełnej kwoty wynikającej z ubezpieczenia podmiot wykonujący usługę staje się wierzycielem właściciela pojazdu w części nie uregulowanej przez Ubezpieczyciela (dotyczy to również części kwoty podatku VAT). W tej sytuacji Wierzyciel na podstawie art. 89a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 poz. 106, z późn. zm.) po spełnieniu warunków tego przepisu ma prawo do korekty podatku należnego od części nie zapłaconej przez Ubezpieczyciela (z zastrzeżeniem uregulowania brakującej kwoty przez właściciela pojazdu). Natomiast właściciel pojazdu (dłużnik) w przypadku nieuregulowania pozostałej kwoty do zapłaty za usługę jest zobowiązany do korekty podatku naliczonego (od niezapłaconej przez Ubezpieczyciela części) zgodnie z art. 89b tej ustawy.

Ad 2

Jaki jest zalecany sposób korygowania należnego podatku VAT (ulgi na złe długi w podatku VAT) w przypadku, gdy nabywcą usługi jest podmiot gospodarczy a zobowiązany do zapłaty należności z faktury płatnikiem Ubezpieczalnia?

Przepisy ustawy o podatku od towarów i usług nie przewidują specjalnej procedury korygowania podatku VAT przy zastosowaniu ulgi na złe długi w sytuacji gdy nabywca usługi podatnik podatku VAT nie jest płatnikiem. Dla potrzeb podatku VAT nie ma znaczenia kto faktycznie uregulował należność za wystawioną fakturę lecz kto jest nabywcą towaru lub usługi.

Ad 3

Czy możliwe jest i w jaki sposób skorygowanie należnego podatku VAT (ulgi na złe długi w podatku VAT) w przypadku, gdy nabywcą usługi jest osoba fizyczna nie prowadząca działalności a zobowiązany do zapłaty należności z faktury płatnikiem Towarzystwo Ubezpieczeń?

Przepis art. 89a ust. 2 pkt 3 lit. a) ustawy VAT wprowadza obligatoryjny warunek dla podatników (wierzyciela i dłużnika) chcących skorzystać z ulgi na złe długi, jest nim obowiązek zarejestrowania jako podatnicy VAT czynni. Oznacza to, że jeżeli nabywca jest osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej i nie zarejestrowana, jako podatnik VAT czynny, to skorygowanie podatku VAT w procedurze ulgi na złe długi nie będzie możliwe.

Ad 4

Czy można zastosować ulgę na złe długi w podatku dochodowym w przypadku gdy nabywcą usługi jest osoba fizyczna nie prowadząca działalności gospodarczej a zobowiązany do zapłaty

należności z faktury płatnikiem Towarzystwo Ubezpieczeń, która przecież jest podmiotem gospodarczym? Innymi słowy czy można zastosować ulgę na złe długi, gdy podmiot zobowiązany do uregulowania płatności (Towarzystwo Ubezpieczeń) zalega z zapłatą a nabywcą jest osoba fizyczna nie prowadząca działalności gospodarczej?

Określenie, czy w sytuacji spornej dłużnikiem jest Ubezpieczony (nabywca) czy też Ubezpieczyciel jest zagadnieniem mającym unormowanie w przepisach prawa cywilnego, zatem Departament DD nie jest podmiotem właściwym do rozstrzygnięcia tej kwestii.

W myśl art. 26i ust. 10 ustawy PIT przepisy ust. 1 i 2 stosuje się w przypadku, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

1) dłużnik na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego dzień złożenia zeznania podatkowego nie jest w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji;

2) od daty wystawienia faktury (rachunku) lub zawarcia umowy dokumentującej wierzytelność nie upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została wystawiona faktura (rachunek) lub została zawarta umowa, a w przypadku gdy rok kalendarzowy, w którym wystawiono fakturę (rachunek), jest inny niż rok kalendarzowy, w którym zawarto umowę - gdy nie upłynęły 2 lata, licząc od końca roku kalendarzowego późniejszej z tych czynności;

3) transakcja handlowa zawarta jest w ramach działalności wierzyciela oraz działalności dłużnika, z których dochody podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zatem ulga na złe długi w podatku dochodowym nie będzie miała zastosowania w przypadkach, w których wierzycielem bądź dłużnikiem jest konsument.

Ad 5

Czy faktura za wykonanie usług naprawy może zostać wystawiona na płatnika usługi, którym często jest Towarzystwo Ubezpieczeń? W sytuacji, gdy możliwe byłoby wystawienie faktury na płatnika wówczas spora część problemów byłaby rozwiązana i poprzednie pytania przedstawione w niniejszym piśmie nie miałyby miejsca. Na fakturze nabywcą i płatnikiem byłoby Towarzystwo Ubezpieczeń a odbiorcą np. zleceniodawca.

Podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą czynności określone w ustawie VAT. Podatnik wystawiać musi fakturę na rzecz nabywcy, tj. tego, kto faktycznie nabywa usługę lub towar. Nie ma przy tym znaczenia, czy ostatecznie to nabywca będzie za niego płacił, tzn. ewentualny płatnik nie jest nabywcą towaru lub usługi. Z punktu widzenia podatkowego nabywca jest jedyną stroną transakcji dla sprzedawcy, dlatego też jego dane na fakturze są obowiązkowe i nie mogą zostać zastąpione danymi płatnika, czyli tego, kto za usługę/towar płaci. Nie ma przy tym przeszkód do wskazania danych płatnika za fakturę, jako danych dodatkowych.

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów

Jan Sarnowski

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	4143387.14157748.9404485
Nazwa dokumentu	Odpowiedź MF dla Rzecznika MŚP.pdf
Tytuł dokumentu	Odpowiedź MF dla Rzecznika MŚP
Sygnatura dokumentu	PT8.812.13.2020
Data dokumentu	2020-10-05 02:56:04
Skrót dokumentu	67C9C3255C0AFB3E428B0E3A3DE7206053C CDF6B
Wersja dokumentu	1.39
Data podpisu	2020-10-05
Podpisane przez	Jan Sarnowski; MF Podsekretarz Stanu
	EZD 3.96.1.1.30363
Data wydruku:	2020-10-06 07:01:36
Autor wydruku:	Blichewicz Piotr